

Dosarul nr. 3r-280/22
2-21083455-01-3r-17082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. G. Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Ana Ivanov,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
către Ana Ivanov împotriva Ministerului Educației și Cercetării, terți Direcția Generală
Educație Orhei și Elizaveta Stratan cu privire la contestarea actelor administrative,
împotriva încheierii din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
declarat inadmisibil apelul depus de către Ana Ivanov,

c o n s t a t ă :

La 3 iunie 2021, Ana Ivanov a depus cerere de chemare în judecată în ordinea
contenciosului administrativ împotriva Ministerului Educației și Cercetării, terți
Direcția Generală Educație Orhei și Elizaveta Stratan cu privire la anularea hotărârii
Comisiei de contestații din 31 martie 2021 și a deciziei de soluționare a cererii
prelabile din 28 aprilie 2021.

Prin hotărârea din 2 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost
respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Ana Ivanov.

La data de 2 februarie 2022, Ana Ivanov a depus cerere de apel nemotivată
împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat
inadmisibil apelul depus de către Ana Ivanov, în baza art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul
administrativ.

La 4 august 2022, Ana Ivanov a depus recurs împotriva încheierii din 14 iunie 2022
a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu
remiterea cauzei instanței de apel spre rejudecare.

În argumentarea cererii de recurs a invocat că a luat cunoștință de încheierea
instanței de apel la data de 22 iulie 2022.

În continuare, a menționat că încheierea este pasibilă de a fi casată prin prisma art.
195 din Codul administrativ coroborat cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură
civilă, conform căruia dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364
și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de

10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

A susținut că, la caz nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond din 2 februarie 2022, în aceeași zi a depus apel nemotivat împotriva acesteia. În speranța de a nu omite careva termene de atac a hotărârii, a așteptat încheierea Curții de Apel Chișinău prin care să i se acorde termen pentru prezentarea apelului motivat (art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă), precum și cererea de repunere în termen conform art. 237 din Codul administrativ, de altfel nu cunoștea numărul dosarului precum și cărui judecător să adreseze apelul.

A notat că avea certitudinea că norma din Codul de procedură civilă va fi aplicată, în caz contrar intervine prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, care prevede că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 424-426, 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, art. 242, 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 14 iunie 2022, însă date privind notificarea acesteia recurentei la materialele dosarului nu există. Or, din actele cauzei se atestă că instanța de apel a expediat încheierea recurată recurentei, prin intermediul poștei electronice, indicând o adresă greșită – [xxxxxx](#), în loc de [xxxxxx](#).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de către Ana Ivanov, este în termen.

La 17 august 2022, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil Curtea Supremă de Justiție prin intermediul oficiului poștal, în adresa participanților la proces, a expediat copia recursului cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă ultimii nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referință.

În corespundere cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Ana Ivanov, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din conținutul recursului, rezultă că Ana Ivanov, nu este de acord cu încheierea din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul depus de către ultima, împotriva hotărârii din 2 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost declarat inadmisibil, în baza art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În corespundere cu dispozițiile art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Prin prisma normei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat public la 2 februarie 2022 (f.d.235, Vol. I), fiind notificat la aceeași dată recurenteii Ana Ivanov, fapt contrasemnat de către ultima (f.d.236, Vol. I).

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, tot la 2 februarie 2022, Ana Ivanov a contestat-o cu apel nemotivat (f.d.239, Vol. I).

În continuare, în sensul art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Articolul 97 alin.(1) și alin.(3) lit. c) din Codul administrativ, reglementează că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege notificarea prin poștă cu scrisoare recomandată.

În temeiul art.109 alin.(2) din Codul administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Conform avizului de recepție/livrare anexat la materialele cauzei se denotă cu certitudine că la data 16 martie 2022, Ana Ivanov a recepționat hotărârea motivată din 2 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.28, Vol. II).

Prin urmare, în condițiile date, se reține că, luând în considerare prevederile pct.5.2.2 din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 2 martie 2022, conform cărora termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspenda de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență, care a fost abrogată prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, începând cu 4 aprilie 2022, termenul de depunere a apelului motivat a început să curgă de la 4 aprilie 2022 și a expirat la data de 3 mai 2022, inclusiv.

Cu toate acestea, Ana Ivanov nu a înregistrat în termenul prevăzut de lege motivarea apelului în Curtea de Apel Chișinău.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a apreciat incidența la caz a prevederilor art.236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ și a declarat inadmisibil apelul depus de Ana Ivanov.

Cât privește raționamentul cererii de recurs precum că urma să fie acordat termen în baza prevederilor Codului de procedură civilă, pentru a depune cerere de apel motivată, instanța de recurs îl apreciază critic.

Deoarece, în atare situații art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, stabilește fără interpretări că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, ceea ce denotă că Codul administrativ nu prevede obligația instanței de apel să acorde termen apelantului pentru depunerea motivării apelului. Or, acordarea unui termen pentru prezentarea motivării apelului ar constitui o ingerință în drepturile intimaților.

În temeiul art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurente Ana Ivanov, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

În continuare, instanța de recurs remarcă că importanța termenelor de procedură este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementările referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmăresc să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice, iar cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la

elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Deci, conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În concluzie, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, contrare celor menționate mai sus și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că, art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că, termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Ana Ivanov și se menține încheierea din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu